

KRETINGOS MUZIEJAUS IR VILNIAUS UNIVERSITETO ARCHEOLOGIJOS KATEDROS BENDRADARBIAVIMAS

JULIUS KANARSKAS

Kretingos muziejus (KM) ir Vilniaus universitetas (VU) bendradarbiauti pradėjo 1999 m. dabartinio Archeologijos katedros vedėjo doc. dr. Algimanto Merkevičiaus ir muziejaus Istorijos skyriaus vedėjo Juliaus Kanarsko iniciatyva. Pagrindinės šio bendradarbiavimo gairės: tyrinėti Šiaurės va karų Lietuvos archeologines vietas ir objektus, rengti ir vykdyti bendrus mokslinio tiriamojos darbo projektus, ruošti mokslines konferencijas archeologijos paveldui visuomenėje propaguoti.

ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI

Pirmaji VU ir KM žvalgomoji ekspedicija (vadovas doc. dr. A. Merkevičius) buvo surengta 1999 m. rugpjūčio 23–26 d. Tai buvo mokomojo pažintinio pobūdžio ekspedicija, kurios metu archeologijos studijų studentai susipažino su 32 Kretingos ir Klaipėdos rajonų archeologinėmis vietomis: pilkapiais (Egliškių, Kurmaičių, Kvecių, Padvarių, Sūdėnų, Šlikių, Žvainių), kapinynais (Egliškių, Kašučių, Kurmaičių, Sauserių, Sūdėnų), piliakalniais (Egliškių, Imbarės, Ipilties, Nagarbos), apeiginiais akmenimis (Pelėkių, Sūdėnų) ir senovės žemdirbystės vietomis (Auksūdžio, Dubašių, Kašučių) (Kanarskas, 1999, l. 4–14).

2000 m. liepą buvo surengta pirmoji bendra archeologinė ekspedicija, kurios metu Kretingos rajone tyrinėtas Lazdininkų (Kalnalaukio) kapinynas ir žvalgyti Žibininkų senovės gyvenvietė ir kapinynas.

Lazdininkų kapinyne (tyrimų vadovas D. Butkus, KM), 183 m² plote buvo ištirta vienuolika II–III a. ir keturi VII a. griautiniai kapai, o senovės gyvenvietės kultūrinia me sluoksnyje aptikta geležies lydymo rūdnelės liekanų (Butkus, 2001, p. 98). Doc. dr. A. Merkevičiaus rūpesčiu buvo nustatyta radiokarboninė senovės gyvenvietės data (tyrimai atliki Taline, Estijoje): rūdnelės – 2340 ± 60 (IV–III a. pr. Kr.), o netoli ese buvusios stulpavietės – 1843 ± 50 (II–III a.) (Butkus, Kanarskas, 2005, p. 31).

Žibininkuose buvo vykdomi žvalgomieji archeologiniai tyrimai (vadovas J. Kanarskas, KM), kuriais norėta patikslinti žalvario amžiaus gyvenvietės ir vėlyvojo ge-

Tyrinėjimai Benaičių kapinyne, Kretingos r., 2000 m.

Investigations of Benaičiai burial ground in Kretinga district, 2000

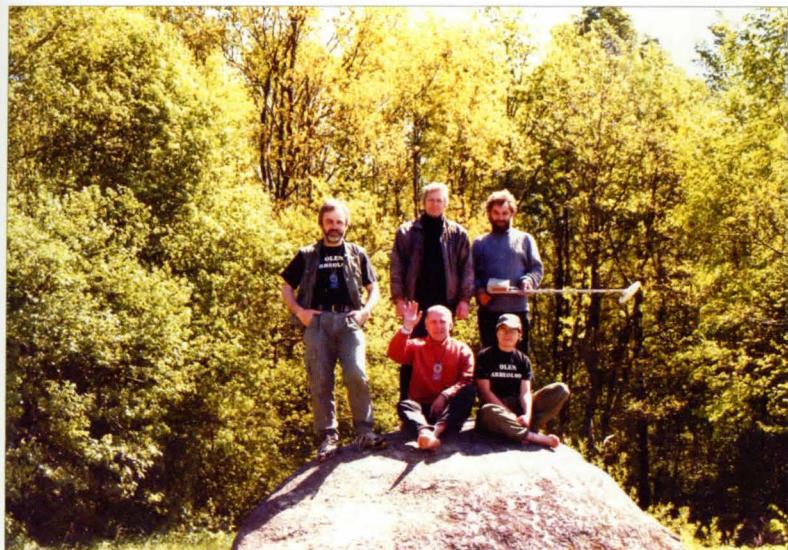

ležies amžiaus kapyno vietas. Žvalgomoje teritorijoje buvo ištirtas 41 m² plotas. Jame archeologinių radinių, senovės kapaviečių ar kultūrinio sluoksnio pėdsakų neaptikta (Kanarskas, 2001, p. 190–191).

Padedant Lendimų kaimo gyventojui Gediminui Japšui, 2000 m. KM ir VU ekspedicija Kretingos rajone prie Šventosios upės išaiškino Benaičių senovės gyvenvietę ir kapyną (Kanarskas, 2000, p. 5). Liepos 23–24 d. doc. dr. A. Merkevičius, doc. dr. Valdemaras Šimėnas ir J. Kanarskas ištirė karjero pakraštyje G. Japšo aptiktą suardytą kapą. Jame rado palaidoto surietus vėlyvojo neolito pabaigos–žalvario amžiaus pradžios žmogaus kaulų liekanų (Merkevičius, 2001, p. 14–16).

Tolesnius archeologinius tyrimus Benaičiuose vykdė VU (doc. dr. A. Merkevičius). 2000 ir 2002–2004 m. buvo ištirtas 515,9 m² plotas, kuriame, be minėto kapo, rastas vienas griautinis II–I tūkstm. pr. Kr. sandūros kapas, trys degintiniai vėlyvojo žalvario amžiaus kapai, aptikta žalvario, senojo ir vėlyvojo geležies amžių gyvenviečių kultūrinių sluoksninių, o juose – akmenų grindinių, židinių, ūkininkų duobių, stulpaviečių, surinkti rasti gyvulių kaulai, titnago nuoskalos, gargažės, keramikos ir molio tinkas (Merkevičius, 2001, p. 14–16; Merkevičius, 2005, p. 10–12; Merkevičius, Nemickienė, 2005, p. 16–18; Merkevičius, Nemickienė, Kanarskas, 2006, p. 17–19). KM prisidėjo prie 2003 ir 2004 m. archeologinių tyrimų.

2001 m. VU ir KM žvalgomoji ekspedicija, kurioje dalyvavo Rėda Nemickienė (vadovė), doc. dr. A. Merkevičius, doc. dr. V. Šimėnas ir J. Kanarskas, atliko planuojamą platinti Klaipėdos–Liepojos kelio ruožo žvalgomuosius archeologinius tyrimus. Jų metu buvo aptiktas naujas archeologinis objektas – Kalnuvėnų kapinynas (Klaipėdos rajone) (Merkevičius, Nemickienė, 2002, p. 245). Ji 2002–2003 m. tyrė

Senovės žemdirbystės vietų žvalgymo ekspedicijos dalyviai ant Šilalės kūlio, Skuodo r. Iš kairės į dešinę: stovi – Valter Lang, Algimantas Merkevičius, Valdemaras Šimėnas, sėdi – Julius Kanarskas, Marge Konsa, 2001 m.

Participants of the archaeological survey on the Šilalė Stone in Skuodas district. From the left to the right: standing – Valter Lang, Algimantas Merkevičius, Valdemaras Šimėnas, sitting – Julius Kanarskas, Marge Konsa, 2001

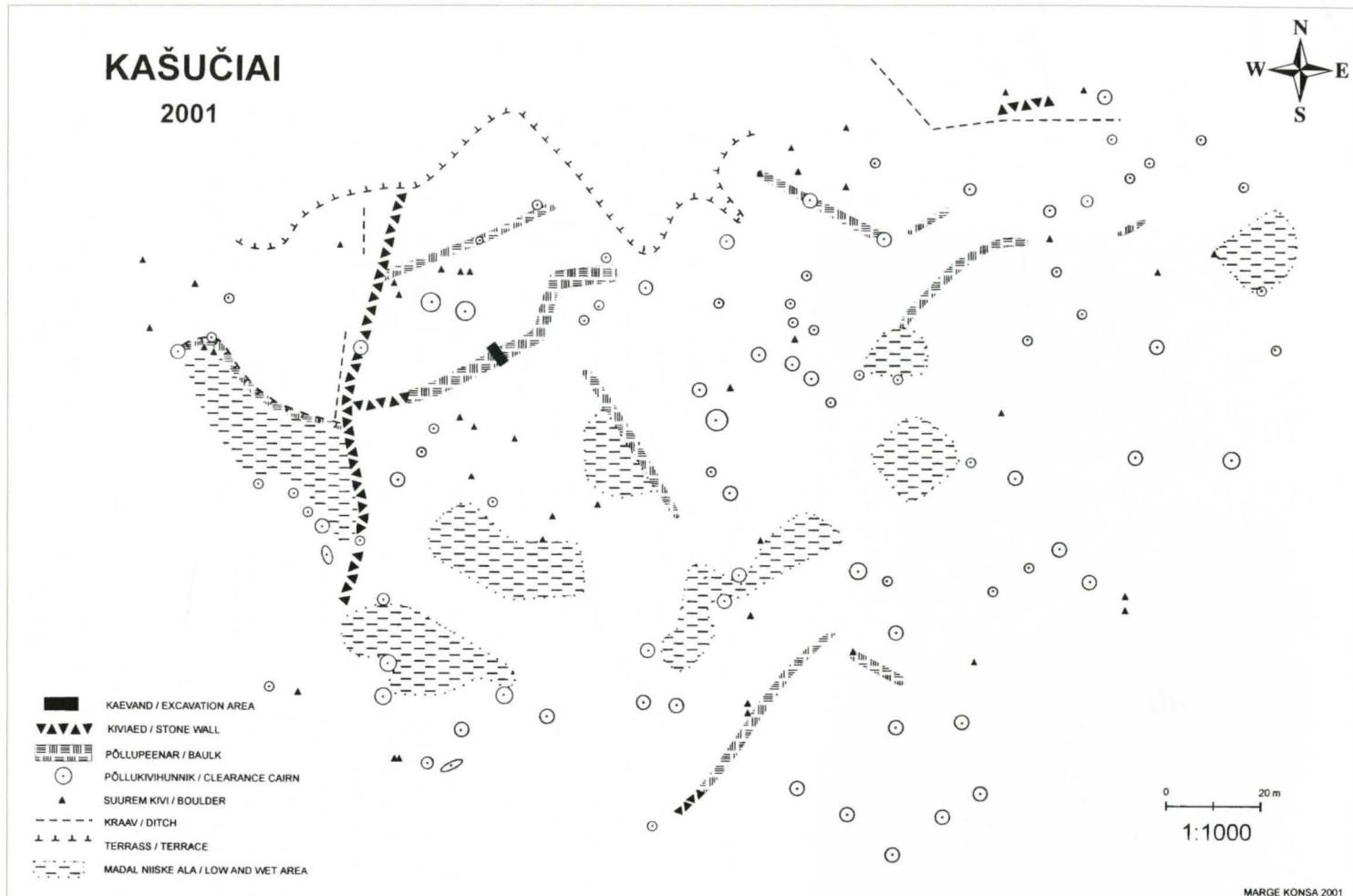
VU ir KM (vadovė R. Nemickienė; 2002 m. talkino švedų studentai iš Stokholmo universiteto), o 2004–2009 m. tyrimus tęsė KM (J. Kanarskas). Iš viso 2001–2009 m. suardytoje kapyno dalyje buvo ištirtas per 970 m² plotas. Jame aptiki 86 griautiniai ir 2 degintiniai VIII–XI a. kapai, 3 stalpavietės ir surinkti 628 archeologiniai radiniai, būdingi pajūrio regione gyvenusių kuršių materialinei kultūrai (Merkevičius, Nemickienė, Kanarskas, 2005, p. 103–105; Nemickienė, Merkevičius, Kanarskas, 2005, p. 128; Kanarskas, 2005, p. 105–107; 2006, p. 116–118; 2007, p. 154–157; 2008, p. 184–188; 2009, p. 122–126).

2006 m. KM ir VU ekspedicija (vadovas J. Kanarskas) toliau tyrė Lazdininkų senovės gyvenvietę ir kapinyną. Kapinyne buvo ištirtas vienas II–III a. kapas (Kanarskas, Butkus, 2007, p. 158), o gyvenvietėje aptikta 3,8 x 2,4 m dydžio duobė, pilna anglų ir molio tinko duženų (Kanarskas, Butkus, Merkevičius, 2007, p. 69–70). Manoma, kad joje buvo deginama medžio anglis.

2007–2010 m. archeologas, KM Istorijos skyriaus vedėjas J. Kanarskas padėjo VU doc. dr. A. Merkevičiui vykdyti Meškučių senovės gyvenvietės, Marijampolės sav., archeologinius tyrimus (Merkevičius, Nemickienė, Kanarskas, 2008, p. 94–96; Merkevičius, Kanarskas, 2009, p. 49–52).

MOKSLINIO TIRIAMOJO DARBO PROGRAMOS

1999 m. žvalgomosios ekspedicijos metu buvo susidomėta mažai tyrinėtais archeologijos paminklais – senovės žemdirbystės vietomis, kurių daugiausia išliko Šiaurės

Kašučių senovės žemdirbystės vietas planas, 2001 m.
Map of the Kušučiai ancient fields, 2001

Dubašių senovės žemdirbystės vietas tyrinėjimai: Valdemaras Šimėnas (dešinėje) ir Valter Lang (kairėje), 2001 m.

Investigations of the Dubašiai ancient fields: Valdemaras Šimėnas (on the right) and Valter Lang (on the left), 2001

vakarų Lietuvoje (Kretingos ir Skuodo rajonuose). Jas ženklina akmenų krūsnys ir aptvarai, esantys dažniausiai miškuose netoli vandens telkinių (upių, ežerų). Lietuvoje šios rūšies senovės paminklais domėjos kretingiškis inžinierius Ignas Jablonskis. 1938–1981 m. jis apmatavo Tauzų (Skuodo rajone), Dubašių, Kašučių, Kluonalių ir Padvarių (Kretingos rajone) akmenų krūsnis ir aptvarus, bandė juos tyrinėti (Jablonskis, 1981). Pirmasis mokslinis darbas, kuriuo siekta surinkti, apibendrinti ir susisteminti medžiagą apie senovės žemdirbystės vietas, buvo VU Istorijos fakulteto studentės Rėdos Nemickienės bakalauro darbas, apgintas 2001 m.

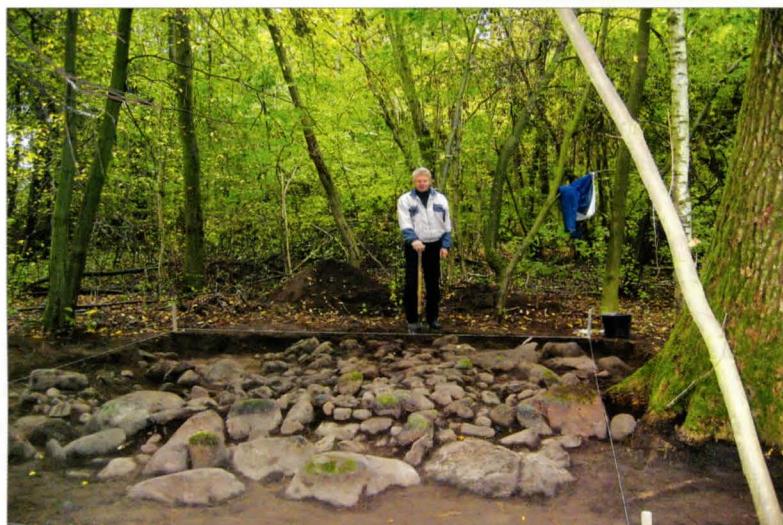
Senovės žemdirbystės vietų problematikai pagrindinis dėmesys buvo teikiamas 2001 m. KM vykusioje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje, skirtoje inžinieriaus I. Jablonskio 90-osioms gimimo metinėms paminėti. Šia tema pasisakė pranešėjai prof. dr. Valteris Langas (TU), doc. dr. A. Merkevičius ir R. Nemickienė (VU). Konferencijoje buvo konstatuota, kad Skandinavijos ir Vidurio Europos kraštuose šios rūšies paminklai tyrinėjami ir saugomi, o Lietuvoje dar nesulaukė tyrinėtojų ir paminklosaugininkų dėmesio. Todėl būtina organizuoti šių kultūros paveldo objektų paieškas, vykdyti apmatavimus ir tyrimus, įrašyti šiuos objektus į kultūros vertybų registrą.

Siekiant šių tikslų, doc. dr. A. Merkevičiaus iniciatyva po mokslinės konferencijos buvo surengta pirmoji tarptautinė archeologinė ekspedicija. 2001 m. gegužės 26–birželio 1 d. buvo tirta ir apmatuota Kašučių, o rugpjūčio 25–lapkričio 1 d. – Dubašių senovės žemdirbystės vieta (abi Kretingos rajone). Ekspedicijoje dalyvauti ir patirtimi pasidalinti sutiko senovės žemdirbystės laukų tyrėjas, Estijos archeologas,

Dubašių senovės
žemdirbystės vietas
pylimo tyrinėjimai,
2001 m. Vaizdas
iš ŠV pusės

*Investigations of the
Dubašiai ancient field
stone wall, NW view,
2001*

Algimantas Merkevičius
prie Padvarių senovės
žemdirbystės vietas
akmenų krūsnies,
2003 m.

*Algimantas Merkevičius
near the cairn of
Padvariai ancient field,
2003*

TU prof. dr. V. Langas. Be jo, ekspedicijoje dalyvavo Marge Konsa (TU), doc. dr. A. Merkevičius, doc. dr. V. Šimėnas, R. Nemickienė (VU) ir J. Kanarskas (KM). Ekspedicijos tikslas – susipažinti su senovės žemdirbystės laukų apmatavimui ir tyrimui metodika, patikslinti tiriamo kultūros paminklo teritoriją, nustatyti jo chrono-logines ribas (Kanarskas, 2002, p. 20–22).

Siekdami testi ir plėsti senovės žemdirbystės vietų tyrinėjimus, 2001 m. VU kartu su KM ir Geologijos institutu parengė kompleksinio mokslinio tyrimo darbo „Ankstyvosios žemdirbystės laukų sistemos Vakaru Lietuvoje“ projektą (vadovas

Vilniaus universiteto archeologijos studijų studentai preparuoja Lazdininkų senovės gyvenvietėje anglies degimo duobę. Iš kairės: Agnė Kazlauskaitė, Mykolas Jakimavičius, Vaida Grigonytė (pirmame plane), Milda Janonytė ir Neringa Norvilaitė, 2006 m.

Archaeology students (from Vilnius University) are investigating the charcoal burning pit of Lazdininkai ancient settlement. From the left to the right: Agnė Kazlauskaitė, Mykolas Jakimavičius, Vida Grigonytė, Milda Janonytė and Neringa Norvilaitė, 2006

doc. dr. A. Merkevičius). Projektą parėmė Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas.

Vykstant projektą, 2002–2004 m. buvo užfiksuotos 36 senovės žemdirbystės vietas, iš jų septynios naujai išaiškintos archeologinių žvalgymų metu (Kanarskas, Merkevičius, Nemickienė, 2005 a, p. 276–281; Merkevičius, Nemickienė, Kanarskas, 2005 b, p. 261–263; Nemickienė, Merkevičius, Kanarskas, 2006 b, p. 287–288). Žvalgomujų tyrimų metu buvo apmatuotos Erlėnų, Kluonalių, Nerėpu, Padvarių (Kretingos rajone), Igarių ir Šilalės (Skuodo rajone), o tyrinėtos – Padvarių (Kanarskas, Merkevičius, Nemickienė, 2005, p. 31–32; Merkevičius, Nemickienė, Kanarskas, 2005 a, p. 260–261) ir Kluonalių senovės žemdirbystės vietas (Nemickienė, Merkevičius, Kanarskas, 2006, p. 286–287).

Nustatyta, kad dauguma senovės žemdirbystės vietų koncentruojasi į šiaurę nuo Kretingos, Akmenos upės baseine, o kitos – Kretingos ir Skuodo rajonuose Erlos-Bartuvos baseine. Pietinėje Vakarų Lietuvos dalyje ir į vakarus bei į rytus nuo minėto senųjų žemdirbystės laukų paplitimo arealo jų nerasta. Šio tipo archeologijos paminklų paplitimo zona beveik sutampa su intensyviausia geologinių riedulių paplitimo Vakarų Lietuvoje teritorija.

Kašučių akmenų
krūsnies tyrinėjimai,
2006 m.

*Investigation of Kašučiai
cairn, 2006*

Senovės žemdirbystės vietų kaimynystėje esantys kiti archeologijos paminklai leidžia teigti, kad prieistoriniai laikai šiame regione išsiskyrė 17 stambesnių archeologinių kompleksų, kurie susiję su senovės žmonių gyvenimu, tikėjimu ir verslais. Seniausi centrai buvo Kurmaičiai, Padvariai, Kašučiai (prie Akmenos upės), Aukščiūnai (prie Darbos upės), Senkai (prie Tenžės upės), visi – Kretingos rajone, Šilalė–Mosėdis (prie Bartuvos upės), Skuodo rajone šie centralai datuojami ankstyvuoju geležies amžiumi–senojo geležies amžiaus pradžia.

Tyrimų metu buvo surinkti duomenys apie senovės žemdirbystės vietose aptiktus atsitiktinius archeologinius radinius (akmeninius kirvius, kaplius, trinamias girnas ir pan.). Taip pat buvo suregistravoti šių senovės paminklų teritorijoje ir aplinkoje esantys ir buvę apeiginiai akmenys su dubenimis. 1970–1971 m. archeologo Vytauto Urbanavičiaus (LII) atliki Mosėdžio apylinkės (Skuodo rajonas) dubenuotų akmenų aplinkos tyrimai parodė, kad prie šių akmenų senovėje vyko įvairios apeigos su ugnimi (Urbanavičius, 1972, p. 77–80). Néra abejonės, kad šie akmenys žymi pagonių šventykłų vietas, kuriose vyko apeigos, susijusios su žemdirbyste ir jos tradicijomis.

Žvalgant senovės žemdirbystės laukus, Senkų kaime buvo aptiktas Tenžės ir bevardžio jos intako santakoje esantis karjero smarkiai apardytas piliakalnis (Kanarskas, Merkevičius, Nemickienė, 2005 a, p. 279).

Remdamasis vykdant projektą sukaupta medžiaga, KPD 2003–2004 m. kartografo, o 2004–2005 m. i Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių

Algimantas Merkevičius
Kurmaičių kaimo
ankstyvųjų kapinių
tyrinėjimų metu,
2010 m.

*Algimantas Merkevičius
during investigations
of an early cemetery in
Kurmaičiai village, 2010*

registro archeologinių vietų sąrašą įrašė Dubašių, Kašučių, Kluonalių, Padvarių, Senkų, Tintelių ir Voveraičių, visi – Kretingos rajone, senovės žemdirbystės vietas (Valstybės žinios, 2004 04 01, p. 8; 2005 05 17, p. 50).

Pabaigus projektą, senovės žemdirbystės vietų tyrimai buvo tęsiami. 2006 m. VU ir KM ekspedicija (vadovė R. Nemickienė) tyrė Kašučių krūsnį (Nemickienė, Merkevičius, Kanarskas, 2007, p. 430–432), o 2005 ir 2008 m. – Kluonalių senovės žemdirbystės vietą (Nemickienė, Merkevičius, Kanarskas, 2006 a, p. 378–379; 2009, p. 462–463).

Nuo 2002 m. KM dalyvauja VU parengtoje tarptautinėje mokslinėje programoje „Sugrįžanti istorija – Égliškių, Andulių (Kretingos raj.) kapinynas“ (vadovas – prof. habil. dr. Mykolas Michelbertas, vykdytoja – lektorė dr. Audronė Bluijienė), kurią nuo 2005 m. vykdo KU. Šio darbo tikslas – remiantis archyvine medžiaga ir pastarųjų metų archeologiniais tyrinėjimais išanalizuoti Égliškių-Andulių kapinyno medžiagą ir paskelbtį ją atskiru leidiniu. Vykdant šią programą, 2002 m. VU, dalyvaujant KM, atliko žvalgomuosius Égliškių kapyno tyrinėjimus (vadovė dr. A. Bluijienė), kurių metu aptiko II–III a. kapų ir patikslino kapyno ribas (Bluijienė, 2004, p. 93–96).

2008–2010 m. KM prisidėjo prie VU doc. dr. A. Merkevičiaus vykdomų Kurmaičių mikroregiono (Kretingos rajonas) archeologinių tyrimų, atliekamų pagal Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo remiamą LII, VU ir Kernavės kultūrinio rezervato projektą „Kultūrinio kraštovaizdžio raida archeologijos ir gamtos mokslų

duomenimis (archeokraštovaizdis)“ (vadovas doc. dr. V. Šimėnas, LII). Archeologinių tyrimų metu greta Kurmaičių pilkapių (ne pilkapyje) buvo aptiktas I tūkstm. pr. Kr. degintinis kapas urnoje (Šeškevičienė, 2010, p. 1, 20) ir išaiškinta pirmųjų, XVI–XVII a. Kurmaičių kaimo kapinių vieta (Šeškevičienė, 2010 a, p. 3).

MOKSLINĖS KONFERENCIJOS

Užsimenzgus bendradarbiavimui, VU docentai dr. A. Merkevičius ir dr. V. Šimėnas 1999 m. rugėjo 24 d. dalyvavo pirmoje Vakarų Lietuvos archeologijos problematikai skirtoje KM mokslinėje teorinėje konferencijoje „Lietuvos pajūrio archeologija“ (Kanarskas, 1999 a, p. 3, 5; Merkevičius, 1999, p. 14–17; Šimėnas, 1999, p. 21–22).

Tarpininkaujant doc. dr. A. Merkevičiui, 2001 m. KM surengė pirmąją tarptautinę konferenciją, skirtą kraštotyrininko, inžinieriaus Igno Jablonskio 90-osioms gimimo metinėms paminėti. Joje sutiko dalyvauti ir pranešimus skaityti estų archeologai – TU prof. dr. V. Langas ir M. Konsa.

2003 m. VU doc. dr. A. Merkevičius ir mokslo darbuotoja R. Nemickienė kartu su KM muziejininkais prisidėjo prie Kretingos ir Skuodo rajonuose vykusiu renginių – skaitė juose mokslinius pranešimus ir paskaitas, skirtas Imbarės, Ipilties, Mosėdžio, Lazdininkų ir Kretingos vietovių vardo pirmojo paminėjimo rašytiniuose šaltiniuose 750-osioms metinėms pažymėti.

2008 m. KM surengė mokslinę konferenciją, skirtą muziejaus archeologinių tyrinėjimų 50-mečiui paminėti. Joje mokslinius pranešimus skaitė VU prof. habil. dr. M. Michelbertas, doc. dr. A. Merkevičius, LII Archeologijos skyriaus vedėjas doc. dr. V. Šimėnas, KU habil. dr. Algirdas Girininkas, dr. Gintautas Zabiela, KM archeologai D. Butkus ir J. Kanarskas.

IŠVADOS

KM ir VU bendradarbiavimo ištakos siekia 1999 m. Nuo 2000 m. vykdomos bendros archeologinių tyrimų ekspedicijos.

2002–2004 m. vykdytas LVMSF remiamas VU, KM ir Geologijos instituto kompleksinis mokslinio tyrimo darbas „Ankstyvosios žemdirbystės laukų sistemos Vakarų Lietuvoje“ (vadovas doc. dr. A. Merkevičius). 2002–2005 m. KM dalyvavo VU parengtoje tarptautinėje mokslinėje programoje „Sugrįžtanti istorija – Ėgliškių, Andulių (Kretingos raj.) kapinynas“ (vadovas – prof. habil. dr. M. Michelbertas, vykdytoja – lektorė dr. A. Bluijienė). 2008–2010 m. KM prisidėjo prie VU vykdomų Kurmaičių mikroregiono (Kretingos rajonas) archeologinių tyrimų, atliekamų pagal LVMSF remiamą LII, VU ir Kernavės kultūrinio rezervato projektą „Kultūrinio kraštovaizdžio raida archeologijos ir gamtos mokslo duomenimis (archeokraštovaizdis)“ (vadovas doc. dr. V. Šimėnas, LII).

Bendrų ekspedicijų metu tyrinėti Lazdininkų kapinynas ir senovės gyvenvietė (2000, 2006 m.), Žibininkų kapinynas ir senovės gyvenvietė (2000 m.), Kašučių (2001, 2006 m.), Dubašių (2001 m.), Kluonalių (2004, 2005, 2008 m.) ir Padvarių (2002–2003 m.) senovės žemdirbystės vietas, visi – Kretingos rajone, išaiškinti Benaičių kapinynas ir senovės gyvenvietė Kretingos rajone (2000 m.; tyrinėta 2003–2004 m.), Kalnuvėnų kapinynas Klaipėdos rajone (2001 m.; tyrinėtas 2002–2003 m.), Senkų piliakalnis Kretingos rajone (2002 m.), Padvarių II (2002 m.), Auksūdžio II (2003 m.), Barkelių, Nerėpų (2004 m.), Kretingos rajone, Šilalės (2002 m.), Igarių (2003 m.) ir Mosėdžio (2004 m.), Skuodo rajone, senovės žemdirbystės vietas.

VU darbuotojai prisideda prie Vakarų Lietuvos ir Kretingos rajono archeologinio paveldo populiarinimo, skaitė mokslinius pranešimus 1999, 2001, 2003 ir 2008 m. KM surengtose mokslinėse teorinėse konferencijose.

TRUMPINIAI

ATL – Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje, Vilnius.

KM – Kretingos muziejus

KMMA – Kretingos muziejaus mokslinis archyvas

KPD – Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos

LII – Lietuvos istorijos institutas

LIIR – Lietuvos istorijos instituto rankraštinės

LVMSF – Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas

KU – Klaipėdos universitetas

TU – Tartu universitetas (Estija)

VU – Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Archeologijos katedra

ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

Bliujiienė A., 2004. Ėgliškių-Andulių kapinynas. In: *ATL 2002 metais*, p. 93–96.

Butkus D., 2001. Lazdininkų (Kalnalaukio) kapinynas. In: *ATL 2000 metais*, p. 98–100.

Butkus D., Kanarskas J., 2005. Lazdininkų senovės gyvenvietė. In: *ATL 2003 metais*, p. 30–31.

Jablonskis I., 1981. Akmenų krūsnys ir atvarai Kretingos ir Skuodo rajonuose. In: LIIR, f. 1, b. 801.

Kanarskas J., 1999. Kultūros paminklų, vertybų ir saugotinų objektų žvalgymo 1999 metais ataskaita. In: KMMA, f. 4, b. 456.

Kanarskas J., 1999 a. Konferencija apie Kretingos prieistorę. In: *Švyturys* (Kretinga). Rugs. 29.

Kanarskas J., 2000. Sensacingas radinys Benaičių kaime. In: *Švyturys* (Kretinga). Rugs. 5.

Kanarskas J., 2001. Žvalgomieji archeologijos objektų tyrinėjimai Kretingos ir Skuodo rajonuose. In: *ATL 2000 metais*, p. 190–191.

Kanarskas J., 2002. Kašučių aptvarų ir krūsninių žvalgomieji tyrimai. In: *ATL 2001 metais*, p. 20–22.

Kanarskas J., 2005. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2004 metais*, p. 105–107.

Kanarskas J., 2006. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2005 metais*, p. 116–118.

Kanarskas J., 2007. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2006 metais*, p. 154–157.

Kanarskas J., 2008. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2007 metais*, p. 184–188.

Kanarskas J., 2009. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2008 metais*, p. 122–126.

Kanarskas J., Butkus D., 2007. Lazdininkų (Kalnalaukio) kapinynas. In: *ATL 2006 metais*, p. 157–158.

Kanarskas J., Butkus D., Merkevičius A., 2007. Lazdininkų (Kalnalaukio) senovės gyvenvietė. In: *ATL 2006 metais*, p. 68–72.

- Kanarskas J., Merkevičius A., Nemickienė R., 2005. Padvarių senųjų žemdirbystės laukų archeologiniai tyrinėjimai. In: *ATL 2002 metais*, p. 31–32.
- Kanarskas J., Merkevičius A., Nemickienė R., 2005 a. Senųjų žemdirbystės laukų Kretingos ir Skuodo rajonuose archeologiniai žvalgymai. In: *ATL 2002*, p. 276–281.
- Merkevičius A., 1999. Laidosena Vakarų Lietuvoje akmens ir ankstyvųjų metalų laikotarpiais. In: *Kretingos senovė*: 1999 m. rugpjūčio 24 d. Kretingos muziejuje įvykusios mokslinės archeologų konferencijos „Lietuvos pajūrio archeologija“ pranešimų tezės. I dalis. Kretinga: Kretingos muzejus, p. 14–17.
- Merkevičius A., 2001. Benaičių kapinynas. In: *ATL 2000 metais*, p. 14–16.
- Merkevičius A., 2005. Benaičių kapinynas ir senovės gyvenvietė. In: *ATL 2002 metais*, p. 10–12.
- Merkevičius A., Kanarskas J., Meškučių nejtvirtinta gyvenvietė. In: *ATL 2008 metais*, p. 49–52.
- Merkevičius A., Nemickienė R., 2002. Klai-pėdos–Liepojos kelio trasos 0–11,5 km žvalgomieji archeologiniai tyrimai. In: *ATL 2001 metais*, p. 245.
- Merkevičius A., Nemickienė R., 2005. Benaičių archeologinis kompleksas. In: *ATL 2003 metais*, p. 16–18.
- Merkevičius A., Nemickienė R., Kanarskas J., 2005. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2002 metais*, p. 103–105.
- Merkevičius A., Nemickienė R., Kanarskas J., 2005 a. Padvarių senųjų laukų tyrinėjimai. In: *ATL 2003 metais*, p. 260–261.
- Merkevičius A., Nemickienė R., Kanarskas J., 2005 b. Šiaurės vakarų Lietuvos senųjų laukų žvalgymai. In: *ATL 2003 metais*, p. 261–263.
- Merkevičius A., Nemickienė R., Kanarskas J., 2006. Benaičių archeologinis kompleksas. In: *ATL 2004 metais*, p. 17–19.
- Merkevičius A., Nemickienė R., Kanarskas J., 2008. Meškučių senovės gyvenvietė. In: *ATL 2007 metais*, p. 94–96.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2005. Kalnuvėnų kapinynas. In: *ATL 2003 metais*, p. 128.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2006. Kluonalių senųjų žemdirbystės laukų archeologiniai tyrimai. In: *ATL 2004 metais*, p. 286–287.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2006 a. Kluonalių senųjų laukų žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. In: *ATL 2005 metais*, p. 378–379.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2006 b. Senųjų žemdirbystės laukų žvalgymai Kretingos ir Skuodo rajonuose. In: *ATL 2004 metais*, p. 287–288.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2007. Kašučių senųjų laukų tyrimai. In: *ATL 2006 metais*, p. 430–432.
- Nemickienė R., Merkevičius A., Kanarskas J., 2009. Kluonalių senovės žemdirbystės vieta. In: *ATL 2008 metais*, p. 462–463.
- Šeškevičienė I., 2010. Kurmaičiuose atkastė kelių tūkstantmečių senumo urną. In: *Pajūrio naujienos*. Rugpj. 10.
- Šeškevičienė I., 2010 a. Ar Kurmaičiai galėjo būti Kretingos miesto pradžia. In: *Pajūrio naujienos*. Rugpj. 17.
- Šimėnas V., 1999. Lietuvos pajūris viduriniamame ir vėlyvajame geležies amžiuje. In: *Kretingos senovė*: 1999 m. rugpjūčio 24 d. Kretingos muziejuje įvykusios mokslinės archeologų konferencijos „Lietuvos pajūrio archeologija“ pranešimų tezės. I dalis. Kretinga: Kretingos muziejus, p. 21–22.
- Urbanavičius V., 1972. Mitologinių akmenų tyrinėjimai 1970–1971 m. In: *ATL 1970 ir 1971 metais*, p. 77–83.

COLLABORATION BETWEEN KRETINGA MUSEUM AND THE DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY, VILNIUS UNIVERSITY

JULIUS KANARSKAS

Summary

The collaboration between the Kretinga Museum and Vilnius University started in 1999. Joint archaeological expeditions have been conducted since 2000.

In 2002–2004, Vilnius University, Kretinga Museum and Institute of Geology performed a joint scientific research project “Ancient fields in Western Lithuania” (headed by Assoc. Prof. Ph. D. Algimantas Merkevičius), funded by the Lithuanian State Science and Study Foundation. In 2002–2005, Kretinga Museum participated in the international science programme “Returning History – Ėgliškiai and Anduliai (Kretinga district) burial grounds” (headed by Prof. Dr. Habil. M. Michelbertas, executive Ph. D. A. Bluijienė) organised by Vilnius University. In 2008–2010, Kretinga Museum took part in an archaeological research expedition to the Kurmaičiai micro-region (Kretinga district), organised for the “Archaeolandscape: the Development of the Landscape According to the Archaeological Data and Natural History” project (Headed by Assoc. Ph. D. Prof. V. Šimėnas) implemented by the Lithuanian Institute of History, Vilnius University and Kernavė State Cultural Reserve.

The Kretinga Museum and Vilnius University carried out excavations in Kretinga district: the Lazdininkai burial ground and ancient settlement (in 2000 and 2006), the Žibininkai burial ground and ancient settlement (in 2000), ancient agricultural fields in Kašučiai (in 2001 and 2006), Dubašiai (in 2001), Kluonaliai (in 2004, 2005 and 2008) and Padvariai (in 2002–2003). Also, these two institutions have found new archaeological sites, such as the Benaičiai burial ground and an ancient settlement in Kretinga district (in 2000; excavated in 2003–2004), the Kalnuvėnai burial ground in Klaipėda district (in 2001; excavated in 2002–2003), Senkai hillfort in Kretinga district (in 2002) and ancient agricultural fields in Padvariai II (in 2002), Auksūdis II (in 2003), Barkeliai, Nerėpai (in 2004), all of them located being in Kretinga district, as well as Šilalė (in 2002), Igariai (in 2003) and Mosėdis (in 2004) ancient agricultural fields located in Kretinga district.

Vilnius University is also involved in the popularization of Western Lithuanian and Kretinga district archaeological heritage. In 1999, 2001, 2003 and 2008, the Department of Archaeology participated in scientific conferences organised by the Kretinga Museum.